

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Reach
for Change

ФИНАЛЕН ДОКЛАД:

ТРАНСФЕР НА ИНОВАТИВНИ ПРАКТИКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА СОЦИАЛНИТЕ ПРЕДПРИЕМАЧИ

СЪДЪРЖАНИЕ

ЗА ПРОЕКТА	2
КОНТЕКСТ НА РАЗРАБОТВАНЕТО НА ДОКЛАДА	4
МЕТОДОЛОГИЯ НА ПРОУЧВАНЕТО	5
ТРАНСФЕРИРАНИ СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ	6
Разрастване на организацията и на социалното ѝ въздействие	6
Управление на социален ефект	7
Постигане на системна промяна	8
ПРИЛАГАНЕ НА СОЦИАЛНИТЕ ИНОВАЦИИ	10
В БЪЛГАРИЯ: ДОБРИ ПРИМЕРИ	10
Разрастване: Loveguide	10
Разрастване: Маргаритка	11
Управление на социален ефект: ParaKids	12
Управление на социален ефект: Социалната чайна	14
Системна промяна: Живот със Синдром на Даун	15
Системна промяна: Сингъл Степ	17
РЕЗУЛТАТИ ОТ РАЗВИТИЕТО НА СОЦИАЛНИТЕ ПРЕДПРИЕМАЧИ, УЧАСТВАЛИ В ПРОЕКТА	19
ОПИСАНИЕ НА ПРОЦЕСА ПО ТРАНСФЕРИРАНЕ НА СОЦИАЛНИТЕ ИНОВАЦИИ	23
Етап на проучване	24
Идентифициране и адаптиране	24
Пилотно прилагане на практиките	25
Трансфер на иновативните практики	25
Разпространение на резултатите	27
РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК	30
EXECUTIVE SUMMARY	31
СПИСЪК С ДОПЪЛНИТЕЛНИ РЕСУРСИ	32

ЗА ПРОЕКТА

Проект "Трансфер на иновативни практики за повишаване на социалното въздействие от дейността на социалните предприемачи" се реализира от фондация Reach for Change България (фондация "Промяната") в партньорство с фондация Reach for Change Швеция, от 15 октомври 2017 г. до 31 декември 2018 г. Проектът е финансиран от Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Основната цел на проекта е да приложи на практика утвърдени иновативни практики за повишаване на социалното въздействие от дейността на социалните предприемачи по отношение на намаляване на социалното изключване и увеличаване на броя на заетите в социалните предприятия.

За тази цел в проекта са идентифицирани три иновативни практики от Швеция, които биват трансферирани в България. Те предлагат нови методи за подкрепа на социални предприемачи в областта на организационното разрастване (scalability), капацитета в измерването и управлението на социалното въздействие (impact measurement and management) и постигането на системна промяна (system change).

Тези три социални иновации, включващи разработването на нови методи и подходи, целят да повишат капацитета на представителите на основната целева група - лица, заети в институции и организации, свързани със социалното предприемачество (социални предприемачи) по отношение на разрастване, финансова устойчивост, комуникации и други ключови сфери за развитието на социалните предприятия, така и капацитета на Reach for Change България за разработване и прилагане на иновативни подходи за подкрепа на социалните предприемачи в България. Допълнително, проектът създава стабилна основно за продължаващ обмен на информация и методологии в сферата на социалното предприемачество с партньора по проекта - Reach for Change Швеция. Допълнителна цел на проекта е разпространените на положителните резултати и научените уроци, за да може още по-широк кръг от социални предприемачи да се възползват от натрупания опит.

Изпълнението на проекта позволи на социалните предприемачи да повишат бизнес знанията и уменията си по отношение на разрастване, устойчивост, комуникации и други ключови сфери за развитието на социалните предприятия.

В резултат от изпълнението на проекта и въведените три иновативни практики социалните предприемачи, които взеха участие, повишиха знанията и уменията си по отношение на

----- www.eufunds.bg -----

разрастване, устойчивост, комуникации и други ключови сфери на развитие на социалните предприятия, а публичните събития спомогнаха за повишаването на обществената

видимост по темата. Резултатите от проекта са стъпка за допълнително развитие на социалното предприемачество в България, което да доведе до улеснена професионалната интеграция в социалните предприятия и подкрепено развитието на социалната и солидарната икономика с цел улесняване на достъпа до заетост.

----- www.eufunds.bg -----

КОНТЕКСТ НА РАЗРАБОТВАНЕТО НА ДОКЛАДА

Настоящият доклад беше изработен през месец декември 2018 година като финална част от процеса по разпространение на резултатите от проекта. Той описва:

- дейностите по проекта
- Етапите по проучване, идентифициране и адаптиране, пилотиране и трансфериране на иновативните практики в България
- Трите иновативни практики, свързани с темите: управление на социалния ефект, разрастване на социалния ефект и организацията, системна промяна
- Примери за социални предприемачи, за чието развитие иновативните практики са спомогнали
- Резултати от развитието на социалните предприемачи, участвали в проекта

Докладът ще бъде разпространен чрез бюлетина на фондация Reach for Change България и чрез социалните мрежи.

----- www.eufunds.bg -----

МЕТОДОЛОГИЯ НА ПРОУЧВАНЕТО

Този доклад събира на едно място резултатите от изпълнението на проекта. За събирането на данните и резултатите бяха проведени текущи срещи с представителите на Reach for Change България. Изпълнителят се запозна с процеса на пилотирането и трансфера на социалните иновации и източниците на информация за постигнатите резултати. Също така, тези срещи бяха източник на информация за резултатите от всички дейности по проекта.

На база на материалите, предоставени от Reach for Change България, беше направен обзор на резултатите по отношение на развитието на социалните предприемачи, подкрепени чрез проектните дейности.

Част от работните срещи бяха проведени под формата на фокус групи по предварително определени теми с модерирание. Те позволиха получаването на пълноценна информация и бяха по-ефективен метод за събиране на информация от неструктурираните интервюта.

Допълнителен източник на информация беше въпросник, приложим за 3-те иновации. Въпросникът включва идентична информация за всяка една от изследваните практики и етапите им на проучване, адаптиране и трансфера

Въвеждането на структуриран въпросник позволи събирането на унифицирана информация по темите, предмет на проекта, които допълниха първичната информация.

На база на събраната информация Фондация Reach for Change България формира заключенията и изводите относно процеса и резултатите от трансфера на социалните иновации, които ще откриете в този доклад.

----- www.eufunds.bg -----

ТРАНСФЕРИРАНИ СОЦИАЛНИ ИНОВАЦИИ

На следващите страници можете да се запознаете с трите социални иновации, които бяха трансферирани и пилотирани в България, благодарение на проекта.

Разрастване на организацията и на социалното ѝ въздействие

Разрастването е процес на бързо репликиране на решението на даден социален проблем, за да може той да бъде решен в голям мащаб. Разрастването може да става чрез растеж на организация - например чрез назначаването на нови служители или чрез работа в други населени места. Ние поставяме акцент върху разрастването на социалното въздействие. На практика това е стратегията, която една организация избира, за да стигне максимално бързо и качествено до значима част от целевата група, чийто живот се стреми да подобри. Понякога това е процес, който се случва паралелно с растежа на самата организация, но често много социалните иноватори избират да разраснат дейността си чрез споделяне на методологията си, така че други организации да могат да я приложат, или чрез стартирането на франчайз модел.

Опитът на Reach for Change в Швеция и България показва, че ако една организация е намерила ефективно решение на важен социален проблем, не бива то да е достъпно само за ограничен брой хора. Затова ние очакваме от социалните предприемачи, които подкрепяме, да желаят и да търсят начини да променят ситуацията за значима част от своята целева група. Ключов инструмент за това е разрастването (scalability).

Ето защо Reach for Change предоставя инструменти и консултации на социалните предприемачи, които да им помогнат да се подготвят за разрастване още докато инициативата им е на ранен етап от развитието си. Благодарение на проекта в България беше пилотиран инструментът Development Tracker. Чрез него социалните предприемачи могат да планират необходимите стъпки, за да осъществят разрастването си, както и да преценят дали са готови да го започнат. Допълнителните консултации с екипа на Reach for Change в Швеция и в България помагат на социалните предприемачи да оценят и изберат най-подходящата стратегия за разрастване на социалното си въздействие, както и да създадат процедури, които да им помогнат да запазят качеството на предлаганите от тях продукти и услуги при разрастване.

----- www.eufunds.bg -----

Фигура 1: Част от инструмента на Reach for Change - Development Tracker ®

Управление на социален ефект

Социалният ефект (или въздействие) е позитивната промяна, която социалните предприемачи целят за обществото. Много организации и инициативи измерват дали постигат своите целите спрямо това дали са изпълнили планираните от тях дейности или не. Този подход обаче не им дава информация за това дали наистина са постигнали позитивната промяна, която искат да видят в обществото. Затова Reach for Change има методология за подкрепа на социални предприемачи в процеса на планиране на социалния ефект, неговото измерване и анализа на резултатите, или т. нар. управление на социалното въздействие.

Опитът на Reach for Change в Швеция и България показва, че липсата на информация за резултатите от работата на социалните предприемачи не само забавя процеса на адаптиране и подобряване на техните продукти и услуги, но е и сред ключовите предпоставки за ограничен достъп до финансиране и привличане на подкрепа. Без информация за социалния си ефект една организация не може да вземе информирано решение за това към кои дейности да насочи най-много от ресурсите си. Опитът на Reach for Change показва, че старателното планиране, измерване и анализ на социалното въздействие са ключови предпоставки за успешното развитие на една социално-предприемаческа инициатива и за изпълнението на нейната мисия.

Reach for Change използва методология, базирана на “Теория на Промяната”, която е подходяща за стартиращи организации в социалния сектор. Екипът на Reach for Change подкрепя социалните предприемачи да поставят основите на своята Теория на Промяната

----- www.eufunds.bg -----

като анализират социалния проблем, по който работят, и опишат веригата на своето въздействие. Reach for Change България разви експертиза как да използва инструмента и да предоставя допълнителни консултации и обучения, които помагат на социалните предприемачи да развият процедури за събиране и анализ на данни за обхвата и ефекта от дейностите си.

PLANNED WORK		INTENDED RESULTS				
Inputs	Solution	Outputs	Outcomes			Vision
What key inputs (resources) do you need, to carry out your activities?	What key activities does your impact-creating intervention consist of?	As a result of your activities, what are the immediate and observable outputs ?	What short-term outcome results do you intend for to happen as a result of your activities?	What medium-term outcome results do you intend for to happen as a result of the short-term outcomes?	What long-term outcome results do you intend for to happen as a result of the medium-term outcomes?	What is your bold and inspiring vision ?
			The change you EXPECT	The change you PREDICT	The change you DESIRE	
Staff (programmers, psychologists, illustrators, animators, game designers) Intellectual property (game scenarios, graphics and animations) Relations with EQ authorities Financial resources Etc.	Apps, books and movies that nurture children's Social & Emotional Intelligence (EQ) through story-telling and humor	App down-loaded and used Ebooks purchased and read Youtube videos viewed	Increased Adult/Child attachment Increased emotional intelligence (awareness): - Improved self awareness - Improved social awareness	Increased emotional intelligence (behaviour): - Improved self-regulation - Improved relationship Management	Reduced prevalence of bullying (SDG indicator 4.a.2) Reduced societal costs	A world without bullying, exclusion and hate

Фигура 2: Инструментът “Верига на въздействието”, попълнен от шведския социален предприемач Perry Pals

Постигане на системна промяна

Системната промяна е промяната в правилата на играта. Това е процесът на промяна на взаимоотношенията в екосистемата, заобикаляща даден социален проблем и превръщаща го в статукво. За да постигнат системна промяна, социалните предприемачи имат амбицията не само да предложат решение на проблема, а да предизвикат революция в статуквото. На практика системната промяна може да се изразява в промяна на публични

----- www.eufunds.bg -----

политики или нагласи, в създаване или промяна на пазари и пазарни практики, или в създаването на обществени движения.

Системната промяна е важен подход за цялостно решение на проблема. Опитът на Reach for Change в Швеция и България показва, че проблемите в сфери като образование, равен достъп и участие на хора с увреждания, интеграция на маргинализирани групи и други, ангажират много и различни заинтересовани страни. Работата по системна промяна при такива проблеми предполага мерки на макро ниво, които да се отразят върху живота на всички представители на целевата група и е гаранция, че все по-малко хора ще попадат в нея.

Методологията за подкрепа на Reach for Change за постигане на системна промяна, е да предоставя на социалните предприемачи достъп до необходимите контакти и ресурси, за да могат да направя анализ на системата и да планират кой аспект от нея ще бъде най-ефективно да адресират. Допълнително, благодарение на партньорството с Нова Броудкастинг Груп, в България социалните предприемачи в ПРОМЯНАТА получават достъп до възможности за медийни публикации и изяви, които им помагат да достигнат до широката общественост.

What is Systems Change?

What it is **NOT**

Growing an enterprise

Just because an organization's size grows does not mean it accomplishes systems change

Short-term impact

Achieving results in a short time period but that do not last means that a system has not changed

A fixed set of tools and approaches

There is no one way to accomplish systems change

What it **IS**

Permanent change

"fundamentally, and on a large scale, change the way a majority of relevant players solve a big social challenge"

Addresses root causes

The underlying structure of a problem changes, including policies, routines, norms, relationships, resources

Collaborative

It is very rare that a single person or innovation can change a whole complex system

A mindset

Systems thinking allows organizations to better understand and address challenges.

Фигура 3: Какво означава системна промяна според методологията на Reach for Change - слайд от презентация за обучение

ПРИЛАГАНЕ НА СОЦИАЛНИТЕ ИНОВАЦИИ В БЪЛГАРИЯ: ДОБРИ ПРИМЕРИ

На следващите страници можете да разгледате шест добри примера за социални предприемачи, подкрепени по проекта, които успешно са приложили трансферираните социални иновации за развитие на своите дейности и ефект.

Разрастване: Loveguide

Какъв е социалният проблем:

Сексът е тема табу за семействата в България. В училищата няма сексуално здравно образование. В резултат на това България е начело на всички негативни европейски статистики за сексуално здраве на младите хора: бременност сред тийнейджърите, сексуално предавани инфекции и сексуално насилие.

Какво е решението:

Социалният предприемач Николета Попкостадинова създаде платформата Loveguide, която предоставя на мейнстрийм тийнейджърите програма за сексуално и здравно образование: онлайн и на живо в училищата. Всичко, което ги вълнува, а и трябва да знаят за любовта, взаимоотношенията и секса им се представя по кратък, лесен, достъпен, приятелски и позитивен начин - така че да могат да го разберат и да вземат правилните решения за сексуалното си здраве и личния си живот.

Модел на разрастване и практики за подкрепа:

Loveguide достига до максимална част от целевата си група чрез собствено съдържание и дейности. Когато Николета влезе в Инкубатора на Reach for Change в началото на 2015 г., Loveguide все още беше просто идея. Днес те подкрепят над 20 000 деца чрез своя YouTube канал, в който има нов епизод всяка седмица, и чрез други изчерпателни онлайн ресурси. Провели са и часове по здравно и сексуално образование за над 5 000 ученици в 45 училища в цяла България.

----- www.eufunds.bg -----

Фигура 4: Loveguide провеждат един от своите часове по здравно и сексуално образование

Фигура 5: Визия от кампанията за предпазване от сексуално насилие на Loveguide

Чрез конкурса ПРОМЯНАТА Инкубаторът на Reach for Change помогна на Loveguide да структурират идеите си, да започнат да измерват ефекта си и да попаднат в общност от селектирани социални предприемачи, с които да обменят опит. С полученото финансиране те стартираха платформата си. Николета споделя, че Reach for Change е първата организация, която е повярвала в Loveguide, и им е дала възможност да се развият.

Разрастване: Маргаритка

Какъв е социалният проблем:

В България липсва качествено аудио и визуално съдържание на български език, което да забавлява и в същото време да образова децата. В резултат на това, най-малките деца нямат български модели, на които да подражават и от които да се учат. В допълнение, в динамичното ежедневие родителите се оказват емоционално дистанцирани от децата си и нямат достатъчно време за споделени преживявания.

Какво е решението:

Дисковете на Маргаритка дават нов живот на някои от най-обичаните български детски песнички на всички времена. Всичките приходи от първото издание на компакт диска са инвестирани в създаването на първата по рода си иновативна детска музикална площадка, където деца и родители могат да имат своите споделени моменти докато пеят и свирят на инструменти заедно. Чрез 3D анимирани видеа техните трима основни герои — Биби, Мими и Маргаритка — помагат на децата да учат различни неща по по-модерен начин и постепенно се

www.eufunds.bg

превръщат в съвременните ролеви модели за децата, които те да следват и обичат.

Модел на разрастване и практики за подкрепа:

Чрез консултации и инструмента “Верига на въздействието Инкубаторът на Reach for Change помогна на Маргаритка да структурира своите цели по отношение на желаното социалното си въздействие и да планира най-ефективните методи за постигането им. Помогна им да съберат данни за ефекта си да формулират как да го комуникират с партньори, донори и клиенти.

Фигура 6: Част от 3D клип на Маргаритка, направен по тяхна авторска песен за цифрите

Фигура 7: Корицата на втория албум с песни на Маргаритка

Благодарение на получената експертиза и финансиране те успяха да се разраснат като развият нов вид продукти и услуги (т.нар. scale up). Те започнаха да създават авторски образователни видеа, които учат децата на възраст от 0 до 6 години на ключови знания като - да броят, да познават формите, азбуката, защо е важно да си мият зъбите, да спят, да се хранят добре и т.н. Работата по видеата е консултирана и от детски психолози, които съветват за избора на най-подходящи движения, форми, цветове и звуци. През 2018 година техните песни и клипове са достигнали до над 23 000 българчета.

Управление на социален ефект: ParaKids

Какъв е социалният проблем:

Всеки 30 от 1000 деца в България имат физическо увреждане, а всяко 1 от 3 от тези деца имат проблеми с развитието си. Поради различни причини 2 от 3 деца нямат възможност да спортуват, а поне 1 дете от 3 никога не е имало шанса да опита някакъв вид спорт. В

----- www.eufunds.bg -----

допълнение на това, в България децата с физически увреждания не са добре приети в обществото.

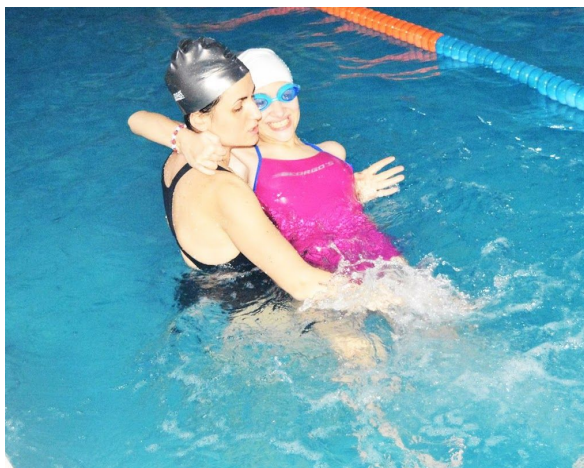
Какво е решението:

Социалните предприемачи Даниела Садикова и Бояна Коцева създадоха сезонен спортен календар, който предлага различни спортни програми, адаптирани за деца с интелектуални затруднения или такива с физически увреждания, както и за деца с гръбначни изкривявания и затлъстяване. Тренировките

са в малки групи и използват адаптирана спортна екипировка, която е специална за съответния спорт и нуждите на детето. Чрез тези дейности Даниела и Бояна свързват и въвличат децата от ранна възраст, за да се чувстват комфортно в обкръжаващата ги среда и да бъдат част от обществото като напълно здрави хора. Адаптираната екипировка и спортната програма дават шанс за по-добър живот на всички участващи деца.

Управление на социалния им ефект и практики за подкрепа:

Инкубаторът на Reach for Change помогна на ParaKids да управляват своя ефект чрез различни обучителни семинари по темата както и чрез индивидуални консултации на всеки четири месеца. По време на консултациите ParaKids получават обратна връзка за постигнатия от тях социален ефект. Тези консултации, както и чрез работата с инструмента Верига на въздействието те успяват да структурират своите цели и дейности и да започнат да измерват ефекта си. На всеки четири месеца организацията подава отчет за своя социален ефект към Reach for Change, след който получават обратна връзка и консултация, която им

----- www.eufunds.bg -----

Фигура 7: Едно от заниманията по адаптирано плуване на ParaKids

Фигура 8: Преход на ParaKids в Рила

Индикаторите, които ParaKids следят, за да измерят своето социално въздействие са: физическото развитие на децата, с които работят - за всяко дете то е различно, заради различните видове и степени на увреждане. Другият индикатор е психологическото състояние на децата и проверка на тяхното самочувствие и увереност - данни за това към този момент събират систематично чрез индивидуални истории на децата.

Управление на социален ефект: Социалната чайна

Какъв е социалният проблем:

В България младите хора, израснали в институции изпитват затруднения да започнат свой независим живот като възрастни. Живели в нездравословна и несигурна семейна среда, те

са обградени от негативни модели за подражание. Те често отпадат от училище рано, могат да разчитат на минимална подкрепа от страна на държавата след като навършат 18 години и се сблъскват с негативни социални предразсъдъци. Тези фактори водят до ниско качество на живот за тези млади хора и ограничават възможностите им да развият своя потенциал и да започнат работа.

Какво е решението:

Социалните предприемачи Стояна Стоева и Мая Донева създават Социалната чайна - пространство за чай и събития, което предлага на младежи от проблемна семейна среда менторска програма, за да развият своите личностни и професионални умения, и първа работа при защитена обстановка. В допълнение, Чайната е домакин на редица културни и социални събития, които създават богата среда за младежите и им помагат да се развият допълнително.

Управление на социалния им ефект и практики за подкрепа:

Reach for Change помогна на Социалната чайна да управляват своя ефект чрез множество индивидуални консултации за структуриране на работата и ефекта им и чрез инструмента Теория на Промяната. В допълнение чрез конкурса ПРОМЯНАТА и партньорството с Нова Броудкастинг Груп Reach for Change осигури първото стартово финансиране за Чайната и даде видимост на тяхната идея още в самото ѝ начало.

----- www.eufunds.bg -----

На всеки три месеца Социалната чайна измерва уменията на младежите за справяне с работния процес, както и уменията им да общуват и да работят в екип. Това им позволява не само да следят ефекта си и да подобряват програмата си, но да обсъждат резултатите с младежите, които получават допълнителна мотивация да се развиват, когато разберат колко много са напреднали. За целта Чайната използва адаптиран инструмент по разработена холандска методология и разчита на менторство за неговото прилагане от De Passerel (Холандия).

Фигура 9: Лагер, част от менторската програма за
на Социалната чайна

Фигура 10: Визия, част от кампанията
набиране на доброволци за менторската
програма

Системна промяна: Живот със Синдром на Даун

Проблем:

Годишно в България се раждат около 100 деца със Синдром на Даун. Те са изолирани и неприети от обществото, а голяма част от тях биват изоставени от своите родители.

Решение:

Социалните предприемачи и инфлуенсъри Красимир Ламбов и Силвена Христова създадоха "Живот със Синдром на Даун". Те реализират периодично забавни и информативни видеоклипове, разкривайки живота с дъщеря си, която е родена със Синдром на Даун. Те споделят своето ежедневие и предизвикателствата, пред които се изправят децата с този Синдром и

www.eufunds.bg

Проект №BG05M9OP001-4.001-0139 „Трансфер на иновативни практики за повишаване на социалното въздействие от дейността на социалните предприемачи“, финансиран от ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г, съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ.

техните семейства. По този начин повишават видимостта на децата със Синдром на Даун в обществото и показват, че те всъщност могат да се развиват и да има щастлив и ползотворен живот. Силвена и Красимир вярват, че живеем в

свят, в който най-лесният и бърз начин да достигнеш до хората е чрез споделяне на видео съдържание.

Системната промяна, която постигат и практики за подкрепа:

Основната цел на Фондация “Живот със Синдром на Даун” е да постигнат системна промяна за хората със Синдром на Даун като променят обществените нагласи към тях. От една страна, техните лични и увлекателни семейни клипове променят нагласите на широката аудитория - техните клипове са гледани за 2 години над 6 000 000 пъти. От друга страна Красимир и Силвена започват да работят все по-целенасочено с учители в детски градини и училища като организират обучения за педагогически и непедagogичеки състави и като създават специални уроци за Синдром на Даун и толерантност в обществото. Не на последно място те оказват подкрепа и на родители на деца със Синдром на Даун като ги консултират и им показват, че децата им могат да се развиват.

Фигура 10: Един от клиповете на “Живот със Синдром на Даун

Фигура 11: Клип, посветен на уроците за толерантност, подготвени от “Живот със Синдром на Даун за платформата “Научи се да даряваш”

Когато “Живот със Синдром на Даун” станаха част от Инкубатора на Reach for Change през 2016 година, идеята им беше в начален етап на развитие - те нямаха опит или контакти в неправителствения сектор. Чрез обучения и индивидуални консултации Reach for Change им помогна да структурират своите идеи и планове, а постигането на системна промяна беше изведено като техен фокус чрез инструмента Теория на промяната. В допълнение, медийната подкрепа на Нова Броудкастинг Груп им даде широка видимост и им помогна техните послания да достигнат до още повече хора.

Системна промяна: Сингъл Степ

Какъв е социалният проблем:

ЛГБТИ (лесбийки, гей, бисексуални, транс и интерсекс) младежите в България се сблъскват с враждебна и стресираща социална среда, което често води до психични разстройства, злоупотреба с различни субстанции и опити за самоубийство. Преди основаването на Сингъл Степ, в страната липсват ресурси за дългосрочна подкрепа, достъпни за хора от цялата страна, както и социална приемственост, разбиране и включване в обществото.

Какво е решението: За да помогне на ЛГБТИ младежите и техните родители и да се пребори със стигмата около ЛГБТИ темата в страната, Сингъл Степ предоставя пълен набор от услуги в полза на младите хора, техните родители, приятели и съмишленици - национална лицензирана телефонна линия и онлайн чат. В основата на дейността на Сингъл Степ стои планът за създаване на център на ЛГБТИ общността, който ще предоставя консултации, правна помощ,

възможности за контакти и подкрепа с други хора от общността, както и място за събития, срещи и кафе. Фондацията създава и креативни комуникационни кампании, с които популяризира дейностите си и стимулира диалога около проблемите на ЛГБТИ младежите в страната.

Системната промяна, която постигат и практики за подкрепа:

Сингъл Степ работи за постигане на системна промяна чрез широк спектър от събития и комуникационни кампании, насочени както към директна подкрепа на ЛГБТИ младежите, така и към преодоляване на стереотипите в обществото към хората с различна сексуална ориентация и полова идентичност. През 2018 година Сингъл Степ организира няколко големи кампании: видеото "Be Yourself, която целеше да вдъхнови младите хора навсякъде по света да останат верни на себе си, фондонабиращи събития чрез спортни предизвикателства, пилотна кампания за безплатно тестване за ХИВ в домашни условия, артистични събития и дискусии, публикации в медиите по темата.

Това, че Reach for Change България и Нова Броудкастинг Груп застанаха публично зад каузата на Сингъл Степ чрез инициативата ПРОМЯНАТА, и видимостта, която получи, благодарение на публикациите в различните канали на медийната група, беше важна подкрепа за организацията по пътя им към система промяна. Допълнително организацията призна инструмента Development Tracker като полезен за структуриране и планиране на плановете им за развитие.

----- www.eufunds.bg -----

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Фигура 12: Визия, част от кампанията на Сингъл Степ, посветена на техния онлайн чат

Фигура 13: Визия, част от кампанията за анонимен тест за ХИВ

----- www.eufunds.bg -----

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАЗВИТИЕТО НА СОЦИАЛНИТЕ ПРЕДПРИЕМАЧИ, УЧАСТВАЛИ В ПРОЕКТА

В рамките на проекта “Трансфер на иновативни практики за повишаване на социалното въздействие от дейността на социалните предприемачи” Фондация Reach for Change България имаше възможност да наблюдава задълбочено развитието на социалните предприемачи, участници в Инкубатора на конкурса ПРОМЯНАТА, които бяха и бенефициенти по проекта. За целта бяха използвани трансферираните чрез проекта инструменти “Теория на промяната” и Development Tracker.

Данните показват следните резултати по трите идентифицирани по проекта ключови сфери на развитие: 77% от социалните предприемачи са повишили резултатите си по отношение на управлението на социалното си въздействие; 66% са повишили резултатите си по отношение на разрастването на социалното си въздействие; 33% са повишили резултатите си по отношение на стратегията си за системна промяна.

Фигура 14: Резултати за развитието на капацитета на социалните предприемачи, участвали в проекта

www.eufunds.bg

Обобщените данни по отношение на социалния им ефект сочат, че 10-те социални предприемачи - участници в Инкубатора на ПРОМЯНАТА и участници в проекта - са подкрепили над 96 000 деца и младежи до 24 години. От тях около 5% са подкрепени на живо и около 95% чрез онлайн ресурси.

В рамките на конкурса ПРОМЯНАТА Фондация Reach for Change е инвестирала в социалните предприемачи 92 500 лв, а 9-те социални предприемачи от своя страна са привлекли около 812 000 лв. Това означава, че за всеки инвестиран лев от фондацията, социалните предприемачи са привлекли по още почти 9 лв.

Ето данни за развитието на всеки един от тях през 2018 година:

Оле Мале

“Оле Мале” създадоха по-добри условия за живот близо 30 деца с увреждания, предлагайки възможност за работа и финансова независимост на техните родители. “Оле мале” събраха над 80 000 лв. за своите дейности.

Сингъл Степ

“Сингъл Степ” подкрепиха над 240 младежи с различна сексуална ориентация и полова идентичност чрез своя безплатен онлайн чат, гореща телефонна линия, консултации и събития. Те събраха над 144 000 лв. за своите дейности.

Маргаритка

“Маргаритка” подкрепиха над 53 000 деца чрез своите компактдискове със съвременни изпълнения на популярни и авторски детски песнички и чрез своите 3D видеа, които образоват и забавляват най-малките. Те събраха над 280 000 лв. за своите дейности.

Живот на килограм

“Живот на килограм” подкрепиха над 1000 деца чрез своята програма за превенция на хранителните разстройства в училищата. Те привлякоха над 2000 лв. За своите дейности.

Географ БГ

“Географ БГ” подкрепиха над 1700 деца чрез своите научни работилници, събития и онлайн ресурси. Те събраха над 68 000 лв. за своите дейности.

ParaKids

ParaKids подкрепиха над 170 деца с увреждания чрез своите целогодишни занимания по адаптиран спорт и своите спортни лагери. Те привлякоха над 52 000 лв. за своите дейности.

----- www.eufunds.bg -----

Живот със Синдром на Даун

Фондация "Живот със Синдром на Даун" подкрепиха 94 деца със Синдром на Даун чрез своя спортен лагер за семейства на деца с Даун, занимания по адаптирано плуване,

музикални занимания и онлайн уроци. В допълнение техните клипове са гледани за 2 години над 6 000 000 пъти, спомагайки активно за промяната на нагласите към децата и хората със Синдром на Даун. "Живот със Синдром на Даун" са привлекли над 36 000 лв. за своите дейности.

Социалната чайна

"Социалната чайна" подкрепи над 70 деца и младежи, израснали в проблемна семейна среда чрез своята менторска програма и първа работа в защитена среда за част от младежите. Чайната събра над 100 000 лв. за своите дейности.

Loveguide

Loveguide подкрепи над 39 000 младежи чрез своя YouTube канал, в който има нов епизод всяка седмица, чрез други изчерпателни онлайн ресурси, както и чрез часове по здравно и сексуално образование на живо в училищата. Те привлякоха над 36 000 лв. за своите дейности.

В рамките на проекта бяха подкрепени още 12 социални предприятия - Фондация "За Храната", Фондация "Музика за България", Издателство "Керът", Образователен център "Технократи", "Книговище", "Корпус за бързо гърмене", Фондация "Има начин", Фондация "Детски книги", Светла Иванова с проекта "На линия съм", "Лаборатория Сугестопедика", Характер БГ, X-СИП. С тях Фондация Reach for Change България проведе обучителни семинари през септември 2018 г. Поради по-краткия период на съвместна работа, не разполагаме с данни за тяхното развитие, но споделяме тяхната обратна връзка за ефекта от преминатите семинари:

„Научих за нуждата социалните предприемачи да си вземаме времето, за да стигаме до същността на проблема и подходящото решение за целевите групи, на които искаме да служим: това, че правим привидно готини неща не значи, че те са нужни или ценни за някого. Научих и за възможността самите ние да планираме социалното си въздействие върху целевите си групи, че то не е плод на случайност.” - участник в обучителните семинари през септември 2018 г.

„Взех си много „домашно“ – аспекти и конкретни задачи, които нашата организация трябва да развие, за да съществува устойчиво. Взех си много контакти с мислещи хора, професионалисти, които имат желанието и възможностите да променят средата. Взех си много идеи и посоки, в които трябва да се развиваме. Зачеркнах много идеи, които могат

----- www.eufunds.bg -----

само да ни разфокусират. Взех си промяната.“ - участник в обучителните семинари през септември 2018 г.

„Аз си взех много знания относно превръщането на една идея в устойчив бизнес, за превръщането на думи в числа и намирането на правилните контакти. За мен това беше едно невероятно ценно преживяване, за което винаги ще се сещам във всяко едно лично бизнес начинание.“ - участник в обучителните семинари през септември 2018 г.

----- www.eufunds.bg -----

ОПИСАНИЕ НА ПРОЦЕСА ПО ТРАНСФЕРИРАНЕ НА СОЦИАЛНИТЕ ИНОВАЦИИ

За да осигури трансферирането на социални иновации, които да помогнат на социалните предприемачи да се развият и разрастнат, проектът премина през следните няколко етапа на изпълнение:

Фигура 15: Дейностите по проекта

Етап на проучване

Етапът на проучване включваше два типа дейности: проучване на целевата група и проучване на методологията.

Проучването на целевата група се проведе в периода февруари - март 2018 г. чрез индивидуални консултативни срещи с 9 социални предприемачи, участвали в програми на фондация Reach for Change България. Бяха поканени за участие социалните предприемачи част от инкубатора на ПРОМЯНАТА, тъй като всички те са избрани чрез интензивна предварителна осем степенна селекция. Форматът на дискусиите включваше 3-часова дискусия, модерирана от програмния директор и програмния мениджър на Reach for Change България. Проучването се състоя в: избор на представители на целевата група; проучване на предизвикателствата пред разрастването на дейността им (чрез инструментариум, предоставен от партньора по проекта - Reach for Change Швеция), анализ на предизвикателства и как могат да бъдат адресирани.

Проучването на методологията беше проведено на два етапа от ноември 2017 г. до март 2018 г.: предоставяне на методологията от Reach for Change Швеция и запознаване на екипа на Reach for Change България с нея; анализ на методологията и оценка на потенциала ѝ за трансфер. Беше съставен план за действие, описан в следващите страници.

Идентифициране и адаптиране

Адаптирането на методологията беше осъществено през месец май 2018 г. чрез срещи между програмния директор и програмния мениджър на Reach for Change България с шведския екип на Reach for Change. Благодарение на тях:

- Бяха избрани елементите от методологията, които адресират нуждите на целевата група в България.
- Беше изработен дизайн на прототип за програма за подкрепа на социални предприемачи чрез идентифицираните социални иновации (включително разработване на обучителни семинари за запознаване със социалните иновации, инструменти за изготвяне на план на действие за прилагането им и структура за индивидуални консултации за подкрепа при прилагането на социалните иновации) - осъществени по-късно в периода юни - октомври.

Като част от процеса на адаптиране на методологията, между 24 и 28 април 2018 г. беше организирана учебна визита на 10 социални предприемачи и на екипа на Reach for Change България в Стокхолм. Бяха проведени три работилници, ръководени от експерти на Reach for Change Швеция, които бяха базирани на три инструментариума, проучени в

----- www.eufunds.bg -----

предишната фаза: за ефективно решение (Effective Solution Toolkit), за разрастване (Scaling Toolkit) и за системна промяна (System Change Toolkit). Българските предприемачи се запознаха с 8 шведски социални предприемачи и посетиха на място и се срещнаха с изпълнителните директори на Impact Hub Stockholm, централния офис на Reach for Change, посетиха и споделеното работно пространство за предприемачи Norrskens Foundation.

Фигура 16: Десетте български социални предприемачи с изпълнителния директор на Reach for Change

Фигура 17: Кадр от работилницата за разрастване

Пилотно прилагане на практиките

Пилотното прилагане на практиките в България се проведе през месец юни 2018 г. В рамките на три консултации с продължителност от 4 часа, водени от програмния директор и програмния мениджър на Reach for Change България. Консултациите включваха предварителни насоки за работа с инструментите (30 минути), самостоятелно попълване на инструментите от тримата социални предприемачи (90 минути) и анализ и обратна връзка за развитието на социалните предприемачи на база на попълнените от тях инструменти. програмния мениджър (120 минути).

Трансфер на иновативните практики

Трите иновативни практики бяха трансферирани чрез поредица от обучения и консултации с целевата група в периода юли-октомври.

Между 4 и 6 юли Фондация Reach for Change България проведе обучения за социалните предприемачи в Инкубатора на ПРОМЯНАТА, посветени на измерването и планирането на

----- www.eufunds.bg -----

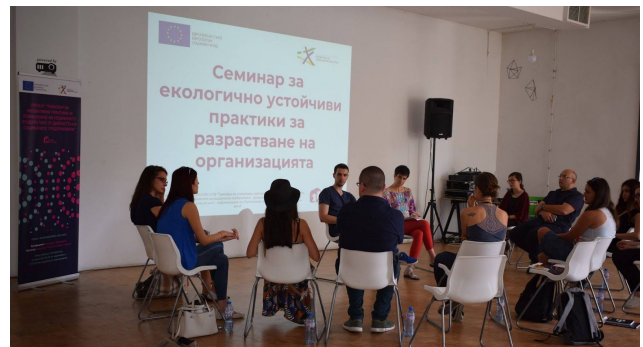
социален ефект и използването на екологично устойчиви практики за разрастване на социалните предприемачи.

На 4 и 5 юли в рамките на двудневното обучение за “Измерване и управление на социалното въздействие” предприемачите обсъдиха какви са предизвикателствата, пред които те са изправени по отношение на измерването на социалния ефект от тяхната работа и какви са практиките, които всеки от тях прилага. Представител на голяма социологическа агенция ги запозна с важните стъпки и различните подходи на социологическите

изследвания и дискутира с тях кои методи биха били най-подходящи за тяхната работа. Участниците преминаха и през обучение и упражнение за това как се проследяват и описват лични истории, които демонстрират тяхното въздействие.

Фигура 18: Кадър от обучението за “Измерване и управление на социалното въздействие”

Фигура 19: Кадър от обучението за “Екологично устойчиви практики”

На 6 юли беше проведено обучение, което представи примери за екологично устойчиви практики. Обучението беше ръководено от Елица Панайотова - координатор на проект Зелена София към Столична община. Тя представи дейностите и кампаниите на „Зелена София“ и даде примери пилотни иновативни партньорства, които Зелена София осъществява с екологични български стартъпи. Специални гост-лектори бяха Галина Николова - социален предприемач, който започва движение за намаляване на употребата на пластмаса, и Георги Кирчев от екологичния стартъп ConnectedBin. Допълнително бяха проведени и три двучасови индивидуални консултации с екипите на Сингъл Степ, Живот със Синдром на Даун и ParaKids.

През септември Фондация Reach for Change България проведе семинари с 12-те социални предприемачи в Акселератора на ПРОМЯНАТА. Обучението за организационно разрастване на 21 и 22 септември даде възможност на социалните предприемачи да развият своите канали на бизнес модела като подготовка за организационно разрастване. Сремнаха се с Милен Иванов - основател на The Founder Institute, и Мария Атанасова - мениджър на 7 Talents - дигитален медиен екип, част от Нетинфо, пионер в създаването на

----- www.eufunds.bg -----

digital-first web сериали, поредици, предавания и реалити формати. Участниците представиха своите инициативи, а Милен и Мария им дадоха блиц обратна връзка кои биха били най-успешните стратегии за разрастване за всеки от тях. Христина Попова, програмен мениджър на Reach for Change България, проведе обучителна част за стратегии за разрастване на социалния ефект на социални предприемачи.

Семинарът за постигане на системна промяна, проведен на 28 и 29 септември, въведе инструмента "Верига на въздействието" (Impact Result Chain), който помогна на социалните предприемачи да разберат какво означава системна промяна и какви са техните цели в тази посока, както и какви са техните планове за постигане на социално въздействие. Водещи на модула бяха Христина Попова - Програмен мениджър на Reach for Change България и Юрий Вълковски - програмен директор на фондацията. Имаше и специални гости - Радослав Христов, ПР експерт в Нова Броудкастинг Груп и Силвена Христова, съосновател на Фондация "Живот със Синдром на Даун".

Фигура 20: Кадър от обучението за "Организационно разрастване"

Фигура 21: Кадър от обучението за "Постигане на системна промяна"

В допълнение през октомври екипът на Фондация Reach for Change България проведе двучасови индивидуални консултации с всички 12 участници в семинарите.

Разпространение на резултатите

За да разпространи резултатите от проекта и трансферираните социални иновации с по-широка част от целевата група, на 26 и 27 ноември Фондация Reach for Change България организира международната конференция "Партньорство за промяна". В рамките на 2 интензивни дни 40 лектори – 17 социални предприемачи от България, Швеция, Дания, Латвия, Хърватия, Словения, Сърбия и Босна и Херцеговина, представители на местните, националните, европейските институции, бизнеса и неправителствения сектор – и над 150 души публика и медии в залата разговаряха за силата на социалното предприемачество да

----- www.eufunds.bg -----

Проект №BG05M9OP001-4.001-0139 „Трансфер на иновативни практики за повишаване на социалното въздействие от дейността на социалните предприемачи“, финансиран от ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ.

решава комплексните съвременни проблеми в обществото и да допринесе за неговата положителна промяна.

Конференцията предложи рядка възможност за среща на представители на бизнеса, институциите и социалните предприемачи от България и Европа. В общ диалог те представиха добри примери и обсъдиха как може да се използва силата на социалното предприемачество и иновациите за създаването на по-добър свят за децата и младежите. В отделните дискуссионни панели в програмата взеха участие 40 лектора от 9 европейски държави. Някои от лекторите, които се включиха от българска страна, бяха: Йорданка Фандъкова, кмет на София, Деница Сачева – заместник-министър на образованието и науката, Н.П. Съорен Якобсен, посланик на Кралство Дания, Силва Зурлева - Член на борда

на директорите на Нова Броудкастинг Груп, Гжегож Кониечни – Изпълнителен директор на ING Bank, клон България, Ирина Василевска - главен директор "Корпоративна политика и правни отношения" в Telenor България, както и шест социални предприемачи – финалисти в конкурса ПРОМЯНАТА като Емилиян Кадийски – съосновател на Vratsa Software, Елисавета Белобрадова – съосновател на @Оле Мале, Николета Попкостадинова – основател на Loveguide Специално за конференцията в България пристигнаха и Мария Габриел, Еврокомисар за цифрова икономика и общество, Миряна Сакич от Erste Bank und Sparkasse, София Брейтхолц – изпълнителен директор на Reach for Change, както и социални предприемачи от шест европейски държави като Желко Кхермайер – основател на Feelif - Feeling Life (Словения) и носител на наградата European Social Innovation Competition за 2017 г., Гунила Люндберг – основател на IT-Guide (Швеция), Ирма Любартиене – основател на Drambllys (Литва), Кристиан Люндквист, основател на Gro Play (Швеция).

Фигура 22: Кадър от конференция "Партньорство за промяна" - вдясно са еврокомисар Мария Габриел и кметът на София - Йорданка Фандъкова

Фигура 23: Кадър от работилницата за управление на социален ефект, проведена по време на конференцията

----- www.eufunds.bg -----

Проект №BG05M9OP001-4.001-0139 „Трансфер на иновативни практики за повишаване на социалното въздействие от дейността на социалните предприемачи“, финансиран от ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г, съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ.

Всички те се обединиха около мнението, че социалното предприемачество има водеща роля за по-доброто, общо бъдеще на местно, национално и европейско ниво. Както и че интересът към пълноценно партньорство, стъпило върху принципи на сътрудничество, споделяне на добри практики и обмяна на опит е факт за всички сектори, а и осезаемо нараства.

В допълнение втория ден на конференцията беше проведена и специална работилница за социални предприемачи, посветена на управление на социалния ефект. Работилницата беше ръководена от Ида Йохансон - Експерт "Социален ефект" в Reach for Change Швеция.

По време на конференцията всички гости и лектори получиха и копие от брошурата, описваща иновативните практики, трансферирани по проекта, и добри примери за тяхното прилагане от социални предприемачи в България и Швеция. Част от информацията в тази брошура е налична в настоящия доклад. Самата брошура можете да видите и свалите от: <https://bit.ly/2HrGbk1>

Повече за конференцията можете да видите на нейния сайт: www.partneringforchangebg.reachforchange.org

----- www.eufunds.bg -----

РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Проект “Трансфер на иновативни практики за повишаване на социалното въздействие от дейността на социалните предприемачи” е реализиран в периода октомври 2017 година - декември 2018 година от Фондация Reach for Change България в партньорство с Reach for Change Швеция. Той е финансиран от Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г., съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ.

Благодарение на проекта Фондация Reach for Change България успя да надгради съществуващата си методология за подкрепа на социални предприемачи и да трансферира в България три иновативни практики: за управление на социалното въздействие (социалния ефект), за разрастване на организацията и на социалното ѝ въздействие; за постигане на системна промяна.

Заложените три социални иновации бяха проучени и адаптирани за българския контекст чрез: проучване на методи за подкрепа на социални предприемачи на европейско ниво, проучване и анализ на методологията на Reach for Change Швеция, проучване на организационния капацитет на 9 организации от целевата група. В рамките на същата дейност беше организирана и учебна визита на екипа на фондацията и на 10 социални български предприемачи в Стокхолм, където те преминаха през три семинара и обмениха опит с шведски социални предприемачи.

Направено беше пилотно издание на социалните иновации в България чрез индивидуални консултации. При трансфера на иновативните практики бяха проведени индивидуални консултации и 4 двудневни семинара, обхващащи над 30 социални предприемачи. В допълнение участниците в семинарите получиха достъп и до следните инструменти: за ефективно решение (Effective Solution Toolkit), за разрастване (Scaling Toolkit) и за системна промяна (System Change Toolkit).

Резултатите по проекта и иновативните практики бяха разпространени чрез брошура и двудневната международна конференция “Партньорство за промяна”, която събра 40 гост лектори от сферата на бизнеса, институциите и неправителствения сектор от 9 европейски държави.

Идентифицираните практики попадат в дефиницията за иновативност, ориентирани към процеса на работа със социалните предприемачи, тъй като включват разработване на нови

----- www.eufunds.bg -----

методи за подкрепа и предлагат изцяло нови подходи за работа с целевата група. Всички заложиени резултати са постигнати спрямо независима външна оценка и са достигнали до 41 социални предприемачи.

EXECUTIVE SUMMARY

The project "Transfer of Innovative Practices for Enhancing the Social Impact from the Activity of Social Entrepreneurs" was done by Reach for Change Bulgaria in partnership with Reach for Change Sweden between October 2017 and December 2018. It was funded by OP Human Resources Development' 2014-2020, co-financed by the EU through the European Social Fund.

The project allowed Reach for Change Bulgaria to build upon its existing methodology for supporting social entrepreneurs and to transfer three innovative practices in Bulgaria: social impact management, scaling the organization and its social impact; achieving system change.

The three social innovations have been studied and adapted to the Bulgarian context through the following steps: exploring methods for supporting social entrepreneurs on an European level, studying and analyzing the methodology of Reach for Change Sweden, exploring the organizational capacity of 9 social entrepreneurs. Additionally 10 Bulgarian social entrepreneurs and the team of Reach for Change Bulgaria had a study visit in Stockholm, where they attended three seminars and exchanged experience with Swedish social entrepreneurs.

The innovative practices were piloted in Bulgaria through individual consultations. The practices were transferred through individual consultations and 4 two-day seminars covering over 30 social entrepreneurs. The participants additionally received access to the following instruments: Effective Solution Toolkit, Scaling Toolkit, and System Change Toolkit.

The results from the project and the three innovative practices were disseminated through a brochure and the two-day international conference "Partnership for Change", which brought together 40 guest speakers from the business business, institutional and NGO sector from 9 European countries.

The practices fall under the definition of innovations in the way of working with social entrepreneurs, as they develop new support methods and offer entirely new approaches to working with the target group. According to an external evaluation, the project has achieved all its goals and its activities have reached 41 social entrepreneurs.

----- www.eufunds.bg -----

СПИСЪК С ДОПЪЛНИТЕЛНИ РЕСУРСИ

За допълнителна информация по темата управление на социалното въздействие посетете страниците на тези организации и инициативи:

- European Venture Philanthropy Association: <https://evpa.eu.com/> Публикации, наръчници и практически материали ще откриете на: <https://evpa.eu.com/knowledge-centre/research-and-tools>
- Ashoka Change Makers: <https://www.changemakers.com/learning-lab/326891>
- UNLtd UK: <https://unltd.org.uk/>
- EU Commission; Social Enterprises and their Eco-systems: Developments in Europe (2016): <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7934&furtherPubs=yes>
- NESsT: <https://www.nesst.org/portfolio/>
- Social Entrepreneurs Ireland: <http://socialentrepreneurs.ie/>
- Youth Business International: <https://www.youthbusiness.org/>
- The Platform: <http://www.theplatform.org.uk/about-our-work/social-enterprise-brighton/network/tools-and-resources/>
- The Platform: <https://www.goodfinance.org.uk/impact-matrix>
- Oksigen Lab, Belgium: <http://www.oksigenlab.eu/en>

За допълнителна информация за възможности за финансиране на социално-предприемачски инициативи посетете страниците на тези организации:

- http://www.eif.europa.eu/what_we_do/where/bg/index.htm
- <https://eeagrants.org/opencalls/search-1421>
- <https://eeagrants.org/opencalls/view-1421/BG-INNOVATION>
- <https://eeagrants.org/opencalls/view-1421/RF-COOPERATION>
- <https://eeagrants.org/regionalcooperation>
- <https://eeagrants.org/Media/Files/The-EEA-and-Norway-Grants-Fund-for-Regional-Cooperation>
- <https://ec.europa.eu/easme/>
- http://www.eif.org/EIF_for/social-impact-funds/index.htm
- <http://www.impact-investing.eu>
- <http://www.eiip.fund/funds/>
- <https://www.eurosif.org/impact-investing-in-europe/>

----- www.eufunds.bg -----

- <https://evpa.eu.com/news/2017/social-impact-investing-how-to-get-started>
- <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg4>
- http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=E/2017/66&Lang=E
- http://www.unglobalcompact.bg/?page_id=2890
- <http://www.bbr.bg/bg/social-responsibility/vulnerable-social-groups>
- <http://www.bbr.bg/bg/subsidiaries>
- <http://www.mfi.bg/bg/p/krediti/kredit-za-oborotni-sredstva>
- <https://www.az.government.bg/pages/nacionalna-programa-rabota/>
- <http://www.dfbulgaria.org/2017/как-да-стартираме-организация-за-венч/>
- <https://evpa.eu.com/knowledge-centre/publications/social-enterprise-from-definition-to-developments-in-practice>
- <https://www.investor.bg/evropa/334/a/s-novi-pravila-za-riskov-kapital-es-shte-stimulira-in-vesticiite-v-startypi-248102/>
- <http://bulgaria.reachforchange.org/bg/about/our-method>
- <http://socialachievement.org/bg/>
- <https://www.unicreditfoundation.org/en/programs/cohesion/bulgaria-1.html>
- <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A8-2017-0120+0+DOC+XML+V0//BG>
- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=bg&catId=1081&newsId=9071&furtherNews=yes>
- <http://info.telusinternational-europe.com/bulgaria-community-board/za-nas>
- https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/348/european-economic-area-eea_en

----- www.eufunds.bg -----